

ŠTUDIJNÝ ODBOR

3.1.9. PSYCHOLÓGIA

Psychológia je študijný odbor zo sústavy študijných odborov, spracovaných Ministerstvom školstva SR ako oblasť poznania (§ 50 ods. 1 Zákona č. 131/2002), v ktorej absolvent študijného programu (§ 51 ods. 1 Zákona č. 131/2002) nadobudne profesionálne kompetencie na vykonávanie povolania alebo sa pripraví na pokračovanie v nadväzujúcom vysokoškolskom štúdiu.

(a) Názov: PSYCHOLÓGIA

(b) Stupne vysokoškolského štúdia, v ktorých sa odbor študuje a štandardná dĺžka študijných programov pre tieto stupne vysokoškolského štúdia:

1. stupeň vysokoškolského štúdia (štandardná dĺžka štúdia v dennej forme 3 roky a v externej forme 4 roky) - titul Bc.
2. stupeň vysokoškolského štúdia (štandardná dĺžka štúdia v dennej forme 2 roky a v externej forme 3 roky) - titul Mgr.

(c) Obsah:

Uplatnenie absolventa: Absolventi študijného odboru 3.1.9. Psychológia majú možnosť uplatniť sa (v niektorých prípadoch až po získaní potrebného osvedčenia, ktoré súvisí so špecializačným štúdiom alebo certifikovanou činnosťou) na rôznych pozíciách (asistent, pracovník pod odborným dohľadom/supervíziou, samostatný pracovník) najmä v oblasti: (1) zdravotnej a sociálnej starostlivosti – (poradenský psychológ, klinický psychológ, psychoterapeut, forenzný psychológ, psychológ v oblasti sociálneho poradenstva); (2) výchovy a vzdelávania – (pedagogický psychológ, školský psychológ, kariérový poradca); (3) organizácie a práce – (pracovný psychológ, špecialista v oblasti ľudských zdrojov); (4) iných oblastí ako napr. policajné zložky, armáda, doprava, šport, komunikácia, marketing, veda a výskum.

OBSAH PRE PRVÝ STUPEŇ

Vymedzenie odborného profilu absolventa (1. stupeň)

Všeobecná charakteristika odborného profilu absolventa (1. stupeň)

Absolventi odboru Psychológia (1. stupeň) sú zorientovaní v rôznych psychologických oblastiach, ale aj v základoch ďalších nep psychologických disciplín, ktoré so psychológiou súvisia (vybrané oblasti ďalších sociálnych, humanitných a behaviorálnych vied). Štúdium ponúka prípravu v základných špecializáciách, v hlavných teóriách a technikách používaných v psychológii. Zahŕňa propedeutiku základných psychologických zručností a prípravu pre psychologický výskum.

Teoretické vedomosti (1. stupeň)

Absolvent študijného odboru Psychológia (1. stupeň) získal poznatky z oblasti všeobecnej orientácie v odbore, ktoré sú zamerané na históriu, aktuálne dianie v odbore a prehľad v psychologických špecializáciách. Jadro vedomostí je zamerané na základné poznatky z teoretických (základné a špeciálne disciplíny) a aplikovaných psychologických disciplín, ktoré primárne smerujú k poznaniu jednotlivca (prípadne psychologických aspektov jeho správania a prežívania v rámci malých sociálnych skupín) . Ďalej získal poznatky z oblasti psychologickéj diagnostiky (vrátane psychometrie) a metodológie (základy kvantitatívneho a kvalitatívneho prístupu v psychologickom výskume).

Praktické zručnosti (1. stupeň)

Absolvent študijného odboru Psychológia (1. stupeň) nadobudol zručnosti v oblasti používania psychologických metód, osvojí si základné princípy diagnostiky a hodnotenia v základných špecializáciách (klinická psychológia, pedagogická psychológia, školská psychológia, poradenská psychológia, pracovná a organizačná psychológia). Absolvent je schopný navrhnuť dizajn jednoduchého výskumného plánu (vrátane experimentu) a realizovať ho, čo zahŕňa najmä zručnosti v oblasti zberu dát a ich následnej kvantitatívnej alebo kvalitatívnej analýzy.

Doplňujúce vedomosti a zručnosti (1. stupeň)

Absolvent študijného odboru Psychológia (1. stupeň) disponuje:

- základnými poznatkami z ďalších vybraných oblastí humanitných, sociálnych a behaviorálnych vied,
- poznatkami z oblasti etických princípov pri vykonávaní psychologickéj a výskumnej činnosti,
- schopnosťou orientovať sa v aktuálnych zdrojoch a vyhľadávať relevantnú literatúru v odbore,
- schopnosťou na primeranej úrovni interpretovať výsledky štúdií,
- schopnosťou písať odborné texty,
- schopnosťou prezentovať pracovnému kolektívu zadané úlohy, ciele a výsledky.

Vymedzenie jadra vedomostí a zručností (1. stupeň)

Nosné témy jadra vedomostí študijného odboru (1. stupeň)

Nosné témy jadra **vedomostí 1. stupňa** vysokoškolského štúdia sú viazané na základné poznatky z oblasti všeobecnej orientácie v odbore a z oblasti teoretických (základné a špeciálne disciplíny) a aplikovaných psychologických disciplín, ktoré sú v prevažnej miere orientované na jednotlivca, prípadne psychologické aspekty jeho správania a prežívania v rámci malých sociálnych skupín. Uvedené sa týka najmä poznatkov z týchto oblastí:

- Dejiny psychológie
- Všeobecná psychológia
- Kognitívna psychológia
- Vývinová psychológia
- Psychológia osobnosti
- Psychopatológia
- Sociálna psychológia
- Psychobiológia

- Neuropsychológia
- Psychológia práce a organizácie
- Pedagogická psychológia
- Školská psychológia
- Klinická psychológia
- Poradenská psychológia

Jadro vedomostí 1. stupňa vysokoškolského štúdia sa ďalej viaže na základné poznatky z oblasti diagnostiky a metodológie:

- Teória a základy psychodiagnostiky
- Teória a základy psychometrie

Metodológia

- Základy metodológie (kvantitatívny a kvalitatívny výskum)
- Experimentálne metódy
- Základy štatistiky

Nosné témy jadra zručností študijného odboru (1. stupeň)

Nosné témy jadra **zručností 1. stupňa** vysokoškolského štúdia sú viazané na uplatňovanie základných poznatkov z oblasti teoretických a aplikovaných disciplín, psychologickú diagnostiku (vrátane psychometrie) a metodológie:

- Základy diagnostiky
- Vedenie rozhovorov
- Skupinové intervenčné techniky
- Konštruovanie meracích nástrojov
- Dizajn a realizácia experimentu a výskumu
- Zber dát
- Štatistická analýza dát
- Kvalitatívna analýza dát

Jadro 1. stupňa vysokoškolského štúdia sa ďalej viaže na nadobúdanie všeobecných akademických zručností v oblastiach:

- Vyhľadávanie informácií a orientácia v informáciách
- Knižné a bibliografické zručnosti
- Čítanie a interpretácia článkov
- Písanie odborných textov
- Etika

Počet kreditov, ktorých dosiahnutie je podmienkou riadneho skončenia štúdia bakalárskeho študijného programu, je najmenej 180 ECTS kreditov. Uvedené nosné témy vedomostí a zručností tvoria minimálne 3/5 ECTS kreditov bakalárskeho študijného programu.

Štátna skúška (1. stupeň)

- Obhajoba bakalárskej práce

OBSAH PRE DRUHÝ STUPEŇ

Vymedzenia odborného profilu absolventa (2. stupeň)

Všeobecná charakteristika odborného profilu absolventa (2. stupeň)

Absolventi odboru Psychológia (2. stupeň) sú pripravení pracovať v oblastiach psychologickkej špecializácie (najmä klinická a poradenská psychológia, pedagogická a školská psychológia, organizačná a pracovná psychológia) a/alebo v oblasti výskumu. Absolventi nadobudli špecializované vedomosti a zručnosti z oblastí všeobecných, špeciálnych a aplikovaných psychologických disciplín ako aj vedomosti a zručnosti z oblasti psychologickkej diagnostiky a metodológie. Sú schopní kriticky hodnotiť aktuálny výskum, dizajnovat', realizovať a prezentovať náročnejší kvantitatívny alebo kvalitatívny výskum vo všetkých fázach.

Teoretické vedomosti (2. stupeň)

Absolvent študijného odboru Psychológia (2. stupeň) sa orientuje v aktuálnych možnostiach psychologickkej špecializácie a praktického uplatnenia na trhu práce. Nadobudol špecifické teoretické poznatky z oblastí základných a špeciálnych psychologických disciplín, psychodiagnostiky a metodológie, ako aj z oblastí aplikovaných psychologických disciplín zodpovedajúcich príprave na prax v špecializovaných psychologických odboroch (najmä pedagogická a školská psychológia, poradenská a klinická psychológia, psychológia práce a organizácie), ktoré primárne smerujú k poznaniu správania a prežívania jednotlivcov v rámci skupín a väčších systémov/spoločnosti. Pozná princípy projektovania a realizácie náročnejšieho výskumného kvantitatívneho alebo kvalitatívneho projektu, vrátane možnosti analýzy dát.

Praktické zručnosti (2. stupeň)

Absolvent študijného odboru Psychológia (2. stupeň) nadobudol zručnosti relevantné pre prax v špecializovaných psychologických odboroch (najmä klinická a poradenská psychológia, pedagogická a školská psychológia, organizačná a pracovná psychológia) a zručnosti relevantné pre psychologickú diagnostiku a psychologický výskum. Absolvent je schopný integrovať teoretické a praktické poznatky a ovláda postupy vyplývajúce z psychologických poznatkov.

Doplňujúce vedomosti a zručnosti (2. stupeň)

Absolvent študijného odboru Psychológia (2. stupeň) disponuje:

- poznatkami z ďalších vybraných oblastí humanitných, sociálnych a behaviorálnych vied
- zručnosťami relevantnými pre písanie správ a článkov

Vymedzenie jadra vedomostí a zručností (2. stupeň)

Nosné témy jadra vedomostí študijného odboru (2. stupeň)

Nosné témy jadra **vedomostí 2. stupňa** vysokoškolského štúdia sú viazané na poznatky z oblasti orientácie v odbore (aktuálne možnosti špecializácie a praktického uplatnenia v odbore/na trhu práce), na prehĺbenie a rozšírenie poznatkov zo základných a špeciálnych psychologických disciplín, psychodiagnostiky, psychometrie a metodológie, ako aj aplikovaných psychologických disciplín, ktoré sú v prevažnej miere orientované na správanie a prežívanie jednotlivca v rámci skupín alebo väčších systémov/spoločnosti. Uvedené sa týka najmä poznatkov z týchto oblastí::

- Kognitívna psychológia, vývinová psychológia, psychológia osobnosti, sociálna psychológia (napr. teórie učenia, teórie kognitívnych štruktúr, zložitejšie teórie osobnosti)
- Metodológia (napr. princípy projektovania náročnejšieho výskumu, základná a pokročilá viacrozmerná štatistika, vrátane viacvchodovej ANOVY, mnohonásobná regresná analýza, faktorová analýza, kvalitatívny výskum, kvalitatívna analýza dát)
- Teória psychodiagnostiky a psychometrie
- Klinická a poradenská psychológia (napr. teórie porúch osobnosti, poruchy psychického vývinu, poradenské/psychoterapeutické teórie, prístupy a modely)
- Psychológia práce a organizácie (napr. teórie analýzy práce, teórie vedenia ľudí)
- Pedagogická a školská psychológia (napr. intervenčné programy na školách).

Nosné témy jadra zručností študijného odboru (2. stupeň)

Nosné témy jadra **zručností 2. stupňa** vysokoškolského štúdia odboru psychológia sú viazané na osvojovanie si zručností relevantných pre prax špecializovaných psychologických odborov, a to formou seminárov, cvičení, úloh, projektov, výcvikov a praxe v rámci disciplín (príp. ich oblastí) uvedených v časti „nosné témy jadra vedomostí študijného odboru“, ako aj v rámci výcvikov a odbornej praxe. Uvedené sa týka najmä zručností z oblastí:

- Psychodiagnostika a psychometria (napr. postupy, metódy a techniky zberu dát o testovanej osobe, diagnostika porúch učenia, správania, osobnosti; psychologický nález)
- Klinická a poradenská psychológia (napr. metódy hlavných poradenských/psychoterapeutických prístupov a modelov, vedenie psychoterapeutického rozhovoru)
- Psychológia práce a organizácie (napr. metódy hodnotenia výkonu, techniky tréningu v podmienkach organizácie, intervenčné programy v podmienkach organizácie, meranie pracovnej spokojnosti, metódy koučingu)
- Pedagogická a školská psychológia (napr. intervenčné programy na školách),
- Základné výskumné zručnosti (napr. projektovanie a realizácia náročnejšieho neexperimentálneho a experimentálneho výskumu, základná a pokročilá viacrozmerná štatistika, vrátane viacvchodovej analýzy rozptylu (ANOVA); mnohonásobná regresná analýza, faktorová analýza; kvalitatívny výskum)
- Výcvik sociálno-psychologických zručností
- Odborná prax

Počet kreditov, ktorých dosiahnutie je podmienkou riadneho skončenia štúdia magisterského študijného programu, je najmenej 120 ECTS kreditov. Uvedené nosné témy vedomostí a zručností tvoria minimálne 3/5 ECTS kreditov magisterského študijného programu.

Štátna skúška (2. stupeň)

- Obhajoba diplomovej práce

(d) Zdôvodnenie potreby študijného odboru

. Štúdium psychológie je koncipované v súlade so:

(1) zákonom NR SR č. 199/1994 o psychologickej činnosti; (2) zákonom NR SR č. 245/2008 o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov (definuje pôsobenie psychológov v rámci špecializácie poradenská a školská psychológia); (3) nariadením vlády SR z 9. júna 2010 č. 296/2010 Z.z. o odbornej spôsobilosti na výkon zdravotníckeho povolania, spôsobe ďalšieho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov, sústave špecializačných odborov a sústave certifikovaných pracovných činností (definuje pôsobenie psychológov v rámci špecializácie klinická, poradenská psychológia a pracovná); (4) koncepciou Európskeho certifikátu zo psychológie, pre ktorú existujú vypracované štandardy (aktuálny dokument EFPA z roku 2011 (European Certificate in Psychology EFPA Regulations on EuroPsy and Appendices, July 2011)).

Koncepcia študijného programu nadväzuje na potrebu skúmania, výkladu, ovplyvňovania a prognostického hodnotenia správania človeka alebo skupiny ľudí psychologickými metódami, technikami a postupmi zodpovedajúcimi súčasným poznatkom psychologických vied a stavu hospodársko-spoločenskej praxe v prevažne v oblastiach:

- organizačnej a pracovnej psychológie
- klinickej a poradenskej psychológie
- pedagogickej a školskej psychológie

(e) Podobné študijné odbory v zahraničí: **Napr. USA:** Harvard University, Stanford University, University of California, Los Angeles (UCLA), Yale University, Princeton University; **Veľká Británia:** University of Oxford, University of Cambridge, UCL (University College London), King's College London (KCL), The University of Manchester; **Holandsko:** University of Amsterdam, Maastricht University, Utrecht University; **Belgicko:** University of Ghent, KU Leuven; **Nemecko:** Ludwig-Maximilians-Universität München; **Česká republika:** Masarykova Univerzita v Brne, Univerzita Palackého v Olomouci, Univerzita Karlova v Prahe.

(f) Vymedzenie príbuzných študijných odborov a rozdielov medzi nimi:

Odbor 3.1.9 Psychológia je koncipovaný ako nešpecializovaný, t.j. umožňuje širokospektrálne uplatnenie absolventa v praxi definované v bode (c). Uvedené príbuzné odbory sú zamerané na prípravu študenta pre vedeckú a výskumnú činnosť v špecializovaných psychologických odboroch:

- 3.1.10. Všeobecná a experimentálna psychológia
- 3.1.11. Pedagogická, poradenská a školská psychológia
- 3.1.12. Klinická psychológia
- 3.1.13. Sociálna psychológia a psychológia práce.

Dokument vypracovali garanti študijných programov odboru Psychológia:

Prof. PhDr. Eva Sollárová, CSc.,

Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, Fakulta sociálnych vied a zdravotníctva

Kontakt: esollarova@ukf.sk

Prof. PhDr. Jozef Džuka, CSc.

Prešovská Univerzita v Prešove, Filozofická fakulta

Kontakt: dzuka_j0@unipo.sk

Prof. PhDr. Jozef Výrost, DrSc.,

Spoločenskovedný ústav SAV v Košiciach

Kontakt: vyrost@saske.sk

Prof. PhDr. Ladislav Lovaš, CSc.,

Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Filozofická fakulta

Kontakt: ladislav.lovas@upjs.sk

doc. PhDr. Igor Brezina, CSc.,

Univerzita Komenského, Filozofická fakulta

Kontakt: brezina@fphil.uniba.sk

doc. Mgr. Peter Halama, PhD.,

Trnavská univerzita v Trnave, Filozofická fakulta

Kontakt: expshala@gmail.com

V Nitre, 11. 12. 2013